

Kolonisatie levendbarende hagedis Montferland

Het komt tegenwoordig zelden voor dat we iets positiefs kunnen melden over de levendbarende hagedis. De soort doet het momenteel niet goed in Nederland en het is dan ook verheugend dat deze soort afgelopen jaar is opgedoken op een traject in Montferland. De stuwwal van Montferland werd al bewoont door zandhagedissen, hazelwormen en gladde slangen en nu dus ook de levendbarende hagedis.

Vreugde

De monitoorder ter plekke is Ineke Schaars: "Tot mijn grote vreugde kan ik mededelen dat we een nieuwe reptielsoort hebben in ons Bergherbos: de levendbarende hagedis, *Zootoca vivipara*. Ik zag hem vanmiddag tijdens het tellen op de Buchelseheide. Eerst dacht ik dat het een jong vrouwtje zandhagedis was maar het plaatje klopte niet, het kopje was te klein en ze was erg rood... maar ze was al weg. Ik wou al verder lopen en dacht dat wil je alleen maar graag zien, een levendbarende hagedis. Maar stel je toch eens voor dat het er wel een is... Dus toch maar even geduld hebben. Het heeft zeker een half uur geduurd voor hij me genoeg vertrouwde om te blijven liggen zodat ik een goede foto kon maken en ja hoor... een mannetje levendbarende hagedis. Wat een feest, nou maar hopen dat het een blijvertje is."

Uitzonderlijk

De herpetofauna van de stuwwal van Montferland is goed bekend en de levendbarende hagedis werd slechts sporadisch aangetroffen in het aangrenzende Duitse deel, net ten zuiden van A3/E35. In het Nederlandse deel werd deze soort, ondanks intensief monitoren (er liggen meerdere trajecten in en rond het Bergherbos) nog nooit gezien. Afgelopen jaren heeft er in het Bergherbos een reptielvriendelijk beheer plaatsgevonden: bestaande leefgebieden (heides) zijn vergroot en met elkaar verbonden door opengekapte corridors

Opengekapte corridor. (Foto: Gerrit Kolenbrander)

in de verwachting dat zo de populaties van de vaste bewoners hazelworm, zandhagedis en gladde slang voor de toekomst zouden zijn veiliggesteld. Het is dan ook zeer verrassend dat een soort die het momenteel niet goed doet toch weet te profiteren van de verrichte inspanningen. Hoewel niet duidelijk is waar deze levendbarende hagedis vandaan komt lijkt het voor de hand te liggen dat hij vanuit Duitsland de grens én de Autobahn heeft overgestoken om het traject van Ineke te bereiken.

Toekomst

Nu er tenminste één levendbarende hagedis de oversteek heeft gewaagd is het afwachten hoe de situatie voor deze soort zich verder ontwikkeld. Als de soort vaste voet krijgt lijkt er voldoende geschikt habitat (onder andere kapvlaktes) om een flinke populatie op te bouwen maar dat is vooralsnog toekomstmuziek want er is tot dusver slechts één mannetje waargenomen. Ineke en haar collegamonitorers in het Bergherbos houden ons op de hoogte van deze interessante ontwikkelingen.

Ineke Schaars & Ingo Janssen

Mannetje levendbarende hagedis, de eerste voor het Bergherbos, en een juveniele zandhagedis. (Foto's: Ineke Schaars)